

Čís. 8340.

Společenstva (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.).

Pod účel společenstva nelze zařadit obstarávání koupě a prodeje cenných papírů, byť i jen pro členy.

(Rozh. ze dne 29. září 1928, R I 665/28.)

Spořitelní a záložní spolek, zapsané společenstvo s r. neobm., opověděl k rejstříku změnu stanov usnesenou na valné hromadě, že dalším účelem společenstva jest »přijímání cenných papírů do úschovy a ve správu pro členy«. Rejstříkový soud opověď zamítl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. mají podle § 1 za účel napomáhati výdělku nebo živnosti svých členů společným provozováním nebo poskytováním úvěru. Pod tento účel nelze zařadit obstarávání koupě a prodeje cenných papírů, i kdyby se omezovalo jen na vlastní členy, poněvadž jde tu o obchody bankovní, jež přesahují svépomocný účel činnosti družstevní, uvedený ve shora citovaném zákoně ustanovení.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu neshledav podmínky § 16 nesp. říz.

Čís. 8341.

Dědická dohoda, již byl rozdělen společný zděděný majetek podle § 841 obč. zák. a zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy, není smírem ve smyslu § 1380 obč. zák. a platí o ní všeobecné předpisy jak o zkrácení nad polovici pravé ceny, tak o omylu.

(Rozh. ze dne 29. září 1928, Rv I 70/28.)

Žalobu o neplatnost dědické dohody o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

Ne j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k dalšímu jednání a rozhodnutí. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Základním právním omylem nižších soudů jest, že posuzují dědickou dohodu, již žalobce chce mítí prohlášenou za neplatnou, podle právních pravidel o smíru obsažených v §§ 1380 a násl. obč. zák. Smír jest smlouvou o sporných neb aspoň pochybných nárocích, podstata jeho spočívá v tom, že se strany vzájemně zavazují něco plniti, co plniti dosud odpíraly, a vzdávají se zároveň nároků, jež si dosud osobovaly. Dědická dohoda ze dne 5. června 1924 není smírem. Nebyla jí urovnána sporná

nebo pochybná práva vzájemnými ústupky, nýbrž byl jí rozdělen společný, dědictvím nabytý majetek podle § 841 obč. zák. a zákona č. 68/1908. Jest pravidelnou smlouvou úplatnou, proto platí o ní všeobecné předpisy jak o zkrácení nad polovici pravé ceny, tak o omylu, nikoliv §§ 1385 a 1386 obč. zák.

Čís. 8342.

Předpis § 11 min. nař. ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák. jest předpisem velicím, jehož dlužno dbáti bez ohledu na návrhy a na souhlasná prohlášení stran.

(Rozh. ze dne 29. září 1928, Rv I 486/28.)

Žalobě manžela o rozluky manželství z viny žalované manželky procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, mimo jiné z těchto důvodů: Podle odvolacích návrhů zástupce žalované strany při ústním odvolacím jednání, napadá žalovaná rozsudek prvního soudu jen ve výroku o vině na rozluce, což nepochybně plyne z jejího odvolacího návrhu při odvolacím jednání, by byl zachován výrok, že se manželství rozlučuje a by rozsudek změněn byl v ten rozum, že se manželství stran rozlučuje z výlučné viny žalobce, po případě z viny obou stran. Poněvadž také druhá strana, manžel učinil souhlasný návrh, by rozsudek prvního soudu byl potvrzen, není výrok prvního soudu, pokud se jím manželství rozlučuje, vůbec napaden, rozsudek ve směru tom zůstal nedotčen a soud odvolací nemá, neshledav vadnost řízení, k níž by mu bylo přihlížeti z moci úřední, vůbec možnosti, by se touto částí výroku prvního soudu zabýval a zbývá mu jen, zabývat se otázkou viny na rozluce podle § 11 nařízení min. sprav. ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák. Otázku tuto musí sice soud, když manželství rozlučuje, řešiti a rozhodnouti z moci úřední, jinak ale jest při tom vázán skutkovými přednesy stran a důkazy jimi nabídnutými, protože v této otázce platí všeobecné předpisy civilního řádu soudního a zejména není zákonem nikde předepsáno, že má býti konáno ve směru tom šetření a mají prováděny býti důkazy i proti návrhům a vůli stran. Stranám přísluší ve směru tom volné právo dispositivní.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by o odvolání znovu rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Zmatečnost odvolacího rozsudku vidí stěžovatelka v tom, že odvolací soud v souhlasu s procesním soudem vyslovil rozluky manželství z viny dovolatelčiny, ačkoliv se strany rozhodnutí o této otázce vzdaly. Tím dovolatelka neuplatňuje žádný z důvodů zmatečnosti podle § 477 c. ř. s., nýbrž napadá správnost výkladu § 11 ministerského nařízení ze dne